

Advies inzake beleidscoherentie ten gunste van “Vrede en veiligheid”

1. Inleiding

01. De Adviesraad inzake beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling antwoordt met dit advies op de vraag van federaal Minister van Ontwikkelingssamenwerking, Digitale Agenda, Telecom en Post om de Belgische invulling van het 3D-LO concept te voeden. De adviesraad interpreteert de vraag als een invulling van een *whole-of-government approach*, waarbij ze de nadruk legt op de rol van de overheid en dit beperkt tot de domeinen van ontwikkelingsamenwerking, buitenlandse zaken, defensie, politie en justitie in fragiele contexten.

Het werd goedgekeurd via e-mail op 27 juni 2016.

Oorspronkelijke taal van dit document: Nederlands.

2. Voorstelling van de problematiek

2.1. Wat is een 3D-LO/Whole of government approach?

02. Een **3D-LO aanpak (development, defence, diplomacy – law and order) beoogt samenhang aan te brengen in de organisatie en het optreden van een overheid op vlak van defensie, diplomatie en ontwikkelingssamenwerking, politie en justitie**. Meerdere begrippen worden in dezelfde context gebruikt: Naast (1) de 3D-aanpak¹, al dan niet aangevuld met Law en Order is er ook (2) Security, governance & development², (3) comprehensive approach (bv. EU³), (4) whole of government approach (oftewel WoGA, bv. OESO-DAC⁴) en (4) geïntegreerde benadering (bv. NL⁵). Een vastgestelde definitie bestaat niet, maar in dit advies hanteert de Raad de definitie zoals gebruikt door de OESO-DAC. De DAC moedigt België immers aan een dergelijke aanpak te ontwikkelen in fragiele contexten, waarnaar ook verwezen wordt door de minister in zijn adviesaanvraag. *“a WoGA is one where a government actively uses formal and/or informal networks across the different agencies within that government to coordinate the design and implementation of the range of interventions that the government’s agencies will be making in order to increase the effectiveness of those interventions in achieving the desired objectives”*⁶. Cruciale elementen in deze definitie zijn: a) active use of formal and/or informal networks, b) different agencies, c) coordinate design and implementations of interventions, d) increase effectiveness of interventions, e) desired objectives. In fragiele contexten is de nexus development – defence – diplomacy (3D) het belangrijkste, aldus onderzoek van de OESO-DAC. Andere beleidsdomeinen dienen betrokken te worden indien ze een comparatief voordeel hebben⁷.
03. **De term whole-of-government betekent niet dat andere actoren (kennisinstututen, ngo’s, bedrijfsleven, zowel lokaal als internationaal) buiten beschouwing blijven**. Organisaties en individuen anderen dan overheidsactoren beschikken over zeer relevante kennis, expertise en jarenlange ervaring,

¹ Government of the Netherlands, [International peace and security](#).

² Matthijssen, [Van 3D naar geïntegreerde benadering](#), in: Militaire Spectator, jaargang 183 nummer 5, 2014, pp 228-239.

³ European Commission, [The EU’s comprehensive approach to external conflicts and crisis](#), 2013.

⁴ OECD, [Whole of Government Approaches to Fragile States](#), Paris, 2006, p 14.

⁵ “[Leidraad geïntegreerde benadering](#)”. De Nederlandse visie op een samenhangende inzet op veiligheid en stabiliteit in fragiele staten en conflictgebieden.

⁶ OECD, [Whole of Government Approaches to Fragile States](#), Paris, 2006, p 14.

⁷ OECD, [Whole of Government Approaches to Fragile States](#), Paris, 2006, p 9.

die van grote toegevoegde waarde kunnen zijn voor een Westerse donor en er mede toe kunnen bijdragen dat de WoGA gedragen wordt door en in functie staat van maatschappelijke noden.

2.2. Wat zijn de argumenten die pleiten voor een 3D-LO aanpak in fragiele contexten?

04. **Gezien België de afgelopen jaren de keuze heeft gemaakt zich vooral te concentreren op fragiele situaties met haar ontwikkelingssamenwerking, moet ze haar aanpak ook aan die contexten aanpassen.** De onderliggende oorzaken van conflicten hebben verschillende dimensies, hangen met elkaar samen, beïnvloeden elkaar en kunnen niet op zichzelf worden beschouwd. Dergelijke complexe situaties vragen geen enkelvoudige oplossingen, maar coördinatie en geïntegreerde samenwerking. De uitdagingen situeren zich zowel op sociaal, ecologisch, economisch, politiek als militair vlak. Het komt er op aan om verschillende beleidsdomeinen te betrekken bij het bepalen van bijdragen tot oplossingen: ontwikkelingssamenwerking, buitenlands beleid, defensie, justitie, politie, maar bij uitbreiding ook migratie, financiën en handel (inclusief op het niveau van de deelstaten, zoals bv in het kader van wapenexport)⁸.
05. **Een verhoogde effectiviteit van ontwikkelingssamenwerking en bij uitbreiding van ons buitenlands beleid is noodzakelijk.** Een 3D-LO kan bijdragen aan een meer effectief buitenlands beleid ten gunste van ontwikkeling. Het moet gezien worden als een middel om de effectiviteit van alle Belgische interventies in een bepaald land te maximaliseren vanuit de finaliteit van duurzame ontwikkeling, rekening houdend met de strategische keuzes van de partner, van andere Belgische actoren en van andere donoren. Dergelijke aanpak mag daarom niet gezien worden als substituut voor ontwikkelingssamenwerking. En het betekent ook niet noodzakelijk dat elk beleidsinstrument altijd in gelijke mate moet worden ingezet. Om de verhoogde effectiviteit ten gunste van ontwikkeling te garanderen is het belangrijk om binnen een 3D-LO aanpak (1) proactief te zijn en dus in te zetten op *conflict sensitivity*⁹, (2) coherent te zijn met andere actoren/sectoren en tussen het lokale, nationale en globale niveau, (3) naast algemene en lange termijn doelstellingen zoals binnen de SDGs ook werk te maken van een context-specifieke aanpak en (4) te beseffen dat dit geen louter technische, maar een inherent politiek proces is¹⁰.
06. **De partners en de internationale organisaties waarmee België samenwerkt, streven naar een WoGA.** De behoefte aan samenwerking tussen de verschillende beleidsdomeinen kreeg de afgelopen jaren een vertaling op internationaal niveau (SDG 16: Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten¹¹), binnen de OESO-DAC (de ontwikkeling van de WoGA¹², dat ook als principe werd opgenomen in de Fragile State Principles¹³) en binnen de EU (Lissabon Verdrag¹⁴, 'The EU's comprehensive approach to external conflicts

⁸ Zie ook invulling EU van de comprehensive approach : EC, [Joint Staff Working Document. Taking forward the EU's Comprehensive Approach to external conflict and crises. Action plan 2015](#), april 2015.

⁹ Saferworld, [Promoting conflict sensitivity amongst donor agencies](#). Policy Brief, 2012. This means the ability of your organisation to: (1) understand the context in which you operate; (2) understand the interaction between your intervention and the context; and (3) act upon the understanding of this interaction, in order to avoid negative impacts and maximise positive impacts.

¹⁰ Saferworld, "[Addressing conflict and violence from 2015](#). Issue paper 2: What are the key challenges? What works in addressing them", 2013.

¹¹ [Sustainable Development Goals](#)

¹² OECD, [Whole of Government Approaches to Fragile States](#), Paris, 2006.

¹³ OECD, [Principles for good international engagement in fragile states & situations](#), april 2007.

¹⁴ Zie artikel 208 van het Verdrag over de werking van de Europese Unie. Met het [Lissabon Verdrag](#) (2007) is eveneens een hoge vertegenwoordiger van de Unie voor Buitenlandse zaken en Veiligheidsbeleid ingesteld die moet zorgdragen voor deze samenhang

and crisis¹⁵, 'Capacity Building for Security and Development'¹⁶). Ook de NAVO beseft dat intensievere samenwerking met civiele partners en de EU en de VN op het politieke niveau nodig is.

2.3. Welke kanttekeningen moeten bij een 3D-LO aanpak in fragiele staten worden geplaatst?

07. **Welke belangen krijgen prioriteit en wat is de doelstelling van bepaalde strategische keuzes en interventies?** Voor vele Westerse donoren – en dit vooral sinds 9/11 – speelt de veiligheidsagenda van het eigen land een rol bij het ontwikkelen van een versterkte integratie van beleidsdomeinen als diplomatie, defensie en ontwikkelingssamenwerking in hun relaties met andere (ontwikkelings)landen. Dit wordt de *securitization of aid* genoemd, waarbij het eigen belang (vaak op korte termijn) primeert op de belangen van de doelgroep (vaak op langere termijn)¹⁷. Dit toont het belang aan van transparantie vanwege de overheid over de afwegingen die worden gemaakt tussen de verschillende beleidsdomeinen en het gemeenschappelijke doel dat voor ogen wordt gehouden¹⁸.
08. **De risico's van *securitization of aid* stellen zich scherp bij humanitaire acties op het terrein indien de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van deze acties niet worden gegarandeerd.** Bovendien brengt het niet respecteren van de humanitaire principes de veiligheid van humanitair personeel in gevaar. Dit leidde tot een significante toename van het aantal slachtoffers sinds 2000¹⁹. Het kan worden misbruikt om inmenging van het Westen in lokale conflicten te beïnvloeden. De EU Consensus mbt Humanitaire Hulp bekrachtigt daarom het belang van de fundamentele humanitaire beginselen van menselijkheid, neutraliteit, onpartijdigheid en onafhankelijkheid²⁰.
09. **Een 3D-LO aanpak is een middel en geen doel op zich.** De doelstelling moet dan ook duidelijk zijn en juist zitten. De algemene doelstelling is bijdragen aan duurzame menselijke ontwikkeling. Te vaak wordt van veronderstellingen vertrokken, zoals bv. de veronderstelling volgens dewelke onveiligheid voorkomt daar waar geen ontwikkeling is (de security-development nexus). De interactie tussen veiligheid en ontwikkeling is echter veel complexer dan dat, en vaak is er een gebrek aan kennis over die complexiteit²¹.
10. **De situaties waarin een 3D-LO aanpak kan worden toegepast kunnen zeer uiteenlopend zijn en vragen naar gelang de context een andere organisatie en leiderschap.** Het gaat om een heel spectrum aan situaties met aan het ene uiterste militair ingrijpen waaraan een humanitaire en politieke luik wordt gekoppeld. Aan het andere uiterste bevinden zich de ontwikkelingssituaties waar een dringende

¹⁵ European Commission, [The EU's comprehensive approach to external conflicts and crisis](#), 2013. In dit document is in EU-verband voor het eerst vastgelegd wat de EU onder de comprehensive approach verstaat en op welke wijze zij daaraan invulling wil geven. Het bevat de leidende principes waarlangs de EU vooral op gebied van conflictpreventie en crisisbeheersing haar acties wil richten. Ook de [Europese raad](#) bevestigde in 2013 het belang van een geïntegreerde benadering waarin de EU en de lidstaten het beschikbare instrumentarium op samenhangende wijze inzetten op basis van een gedeelde analyse. In mei 2014 besloot de Europese raad dat de theorie in praktijk diende omgezet te worden met een aantal [ambitieuze conclusies](#). In April 2015 publiceerde de [Europese Commissie](#) ook een actieplan met een reeks concrete en praktische acties voor zowel de EU als haar lidstaten

¹⁶ European Commission, [Capacity building for Security and Development](#), 2015.

¹⁷ Brown, Grävingsholt, *The securitization of foreign aid*, Rethinking international Development Series, 2015

¹⁸ DIIS, "[Whole of Government Approaches to Fragile States and Situations](#)", 2013, p 6.

¹⁹ 474 slachtoffers in 2013 tegenover 329 in 2014, waarvan 121 overlijdens, 88 gewonden en 120 ontvoeringen. Bron: Humanitarian Outcomes, [Aid workers security report 2015. Figures at a glance](#)

²⁰ "humanitarians can best contribute to peoples protection, basic needs and their human security by remaining distinct and clearly distinguishable from the EU's political foreign policy interest. By respecting the complementarities of roles, mandates and expertise of instruments, their distinct objectives can be retained and attained" European Commission, [European Consensus on Humanitarian Aid](#).

²¹ Wild, Elhawary, "[The UK's Approach to Linking Development and Security: Assessing Policy and Practice](#)", in: S. Brown et al., *The Securitization of Foreign Aid*, 2015. Zo is het belangrijk te dat humanitaire hulp in een context van neutraliteit, onpartijdigheid en onafhankelijkheid kan gebeuren. Wel dienen wederopbouwactiviteiten, waar mogelijk, goed en tijdig aan te sluiten op humanitaire hulpverlening, vanuit het oogpunt van effectiviteit en om eventuele terugval naar conflictsituaties te voorkomen. Zie: [Leidraad geïntegreerde benadering. De Nederlandse visie op een samenhangende inzet op veiligheid en stabiliteit in fragiele staten en conflictgebieden](#), 2014.

conflictsituatie noopt tot versterkt samenwerken met defensie en diplomatie. De inbreng van ontwikkelingssamenwerking zou in die laatste situatie doorslaggevend moeten zijn.

2.4. Stand van zaken in België

11. **België start niet van nul. Ons land beschikt reeds over engagementen, kaders en instrumenten die een belangrijk vertrekpunt zijn voor het ontwikkelen van een 3D-LO aanpak.** Zij omvatten de internationale engagementen die België heeft aangegaan (waaronder de ‘New Deal’ aangekondigd in 2011 in het kader van fragiele staten²², de activiteiten van België binnen de INCAF), alsook het wettelijk kader ((De Wet op de Belgische Ontwikkelingssamenwerking, Art. 2 §1)²³ .
12. **De OESO-DAC raadt België zowel in de Peer Review van 2010 als die van 2015 aan een WoGA te ontwikkelen in relatie tot haar fragiele partnerlanden.** De OESO-DAC benadrukt het belang van coördinatie, coherentie en complementariteit, alsook het inzetten op risicobeheer, kennisdeling met andere donoren en het vergroten van de eigen kennis via onderzoek en de betrokkenheid van externe actoren. Een dergelijke strategie moet de mogelijkheid tot synergiën en effectiviteit verhogen, zonder de autonomie van de verschillende actoren te ondermijnen²⁴.
13. **Tegelijkertijd zijn er in België obstakels die de uitvoering van een 3D-LO aanpak bemoeilijken.** (1) De schotten tussen de verschillende ministeries, alsook binnen het ministerie van Buitenlandse zaken zelf (met inbegrip van het kabinet en BTC), inclusief tussen de Belgische missies in het buitenland en de centrale administratie. Dit leidt tot een geografische en functionele spreiding van acties en een multipolaire ontwikkeling van de strategische visie: een Belgisch beleid tav fragiele contexten is nagenoeg onbestaande. In België is de WoGA tot nog toe voornamelijk een integratie geweest van ontwikkelingssamenwerking en technische programma’s rond veiligheid, maar veel minder een weldoordachte coördinatie tussen ontwikkelingssamenwerking en diplomatieke acties. Zo gebruikt België ontwikkelingssamenwerking als hefboom voor goed bestuur, maar het ontbreekt momenteel aan een duidelijke strategie, een afstemming met het Buitenlands Beleid en afstemming met andere internationale donoren. Er is weinig voorzien om de negatieve sociale impact te vermijden in het geval van terugtrekken van de hulp.
(2) Het verschil in logica, strategie, taal, doelstellingen, werkcultuur etc. tussen de verschillende ministeries bevordert de coördinatie niet. De coördinatievergaderingen zoals die van de Grote Meren en de Sahel, gaan momenteel niet verder dan informatie-uitwisseling. Ook externe input van het middenveld of academici rijgt er geen formele plaats. De contextanalyses zijn momenteel te reactief, te arm en vaak niet gemeenschappelijk of leiden niet tot gemeenschappelijke adviezen. Ontwikkelingssamenwerking beschikt momenteel niet over voldoende middelen en expertise om voldoende te wegen in een dergelijke coördinatie.
(3) Het Belgische politieke en institutionele systeem, met haar federalisme en coalitieregeringen kan leiden tot verschillende gevoeligheden naar gelang de ministeries en het belang van politieke zichtbaarheid voor elkeen.

3. Aanbevelingen

14. De definitie van een WoGA van de OESO-DAC wijst op het belang dat de gewenste doelstellingen (*desired objectives*) worden uitgeklaard. De andere elementen van de definitie zijn een

²² [A new deal for engagement in fragile states](#), 2011.

²³ [Wet betreffende de Belgische Ontwikkelingssamenwerking](#), 2013

²⁴ OECD-DAC, [Belgium DAC Peer Review Main findings](#), 2010.

operationalisering van die doelstellingen (*active use of formal and/or informal networks, across different agencies, coordinate design and implementations of interventions*). De aanbevelingen van dit advies gaan dan ook zowel over de definitie van gezamenlijke beleidsobjectieven als de operationalisering ervan.

3.1. Gezamenlijke visie en beleidsobjectieven

15. **De adviesraad raadt aan dat het principe 3D-LO aanpak in fragiele contexten formeel wordt aangenomen door de gehele regering met het oog op het versterken van politieke legitimatie van deze benadering van ontwikkeling en het bevorderen van de verdere operationalisering van een gemeenschappelijke strategische visie, indien uit verder onderzoek blijkt dat dit weldegelijk de richting is die moet uitgegaan worden in bepaalde contexten.**
16. **De Adviesraad raadt bovendien de ontwikkeling van een gemeenschappelijke strategische visie en specifieke beleidsobjectieven voor een 3D-LO in fragiele contexten aan, rekening houdend met het versterken van de capaciteiten van het partnerland om te gaan met interne of externe schokken.** Deze verduidelijking zou zowel op politiek, economisch, ecologisch als op sociaal vlak moeten gebeuren. Er zou expliciet moeten verwezen worden naar de EU Consensus mbt Humanitaire Hulp en zou zich moeten inbedden binnen het Europese kader van *Capacity building for Security and Development*²⁵. De regering geeft aan hoe een 3D-LO aanpak binnen het algemene gemeenschappelijk buitenlandse beleid tav fragiele contexten past. Het accent zou op de eerste plaats gelegd moeten worden op de fragiele partnerlanden van de ontwikkelingssamenwerking.
17. **De Adviesraad raadt aan om via de definitie van beleidsobjectieven van een effectieve 3D-LO aanpak de regering toe te laten staan om stapsgewijs vorm te geven aan een gemeenschappelijke visie over wat het Belgische Buitenlandse Beleid in haar geheel wil bereiken context specifiek per partnerland en per regio** gekenmerkt door fragiliteit.
18. **De Adviesraad maakt de aanbeveling om met het oog op het realiseren van de gemeenschappelijke strategische visie en beleidsobjectieven, een substantiële verhoging van middelen en capaciteiten te voorzien.**

3.2. Aanzet tot concretisering en operationalisering van de beleidsobjectieven

19. **De Adviesraad raadt aan om de verschillende actoren te sensibiliseren en in te zetten op het wederzijds versterken van kennis en expertise. Concrete actiepunten kunnen zijn:**
 - Inzetten op eenzelfde taalgebruik taakgebruik door het eigenaarschap te garanderen van de nog te ontwikkelen Guidance Fragility door Acropolis in opdracht van DGD.
 - (Blijvend) gebruik maken van het detacheren van personeel naar de andere beleidsdomeinen en omgekeerd
 - investeren in onderzoek van specifieke cases, zoals Burundi, om na te gaan waar opportuniteiten zijn gegrepen of juist niet, om lessen te kunnen trekken voor de toekomst
 - investeren in gezamenlijke vormingsprogramma's, gezamenlijke *fact-finding* missies of verkenningen, kennis-uitwisseling tussen donoren via structuren zoals INCAF etc.
 - andere actoren, waaronder nationale en internationale kennisinstituten, ngo's, institutionele actoren en bedrijfsleven, worden betrokken zonder de autonomie van de verschillende actoren te ondermijnen.

²⁵ European Commission, [Capacity building for Security and Development](#), 2015.

20. De Adviesraad raadt aan dat het beleid ten aanzien van fragiele contexten een structurele inbedding in het Belgische Buitenlandse Beleid krijgt

- **Een gemeenschappelijke cel “Beleid in Fragiele Contexten”** zou kunnen worden opgericht waarin Buitenlandse Zaken, Ontwikkelingssamenwerking, Defensie, aangevuld met Politie en Justitie vertegenwoordigd zouden zijn. Deze cel zou zich binnen het departement ontwikkelingssamenwerking kunnen bevinden. De aan de gang zijnde hervormingen kunnen in dit licht een opportuniteit zijn.
- **Deze gemeenschappelijke cel zou belast kunnen zijn met het ontwikkelen van een gemeenschappelijke visie over een 3D-LO beleid in fragiele contexten.** Daarbij wordt de nodige zin voor realisme gehanteerd: (1) het besef dat een fragiliteitsbeleid met als finale doelstelling de weerbaarheid van mensen te vergroten enkel kan bereikt worden door engagementen op de lange termijn (20 jaar en meer) en (2) het besef dat je alleen nooit het verschil kan maken. Een dergelijke visie moet altijd ingebed zijn binnen een breder internationaal beleid. België moet daarom een rol spelen in het faciliteren en het versterken van donorcoördinatie.
- **Deze gemeenschappelijke cel zou hiervoor de noodzakelijke middelen moeten krijgen,** financieel, menselijk en politiek.

21. De adviesraad raadt aan dat de gemeenschappelijke visie over 3D-LO beleid vertaald wordt in concrete beleidsobjectieven per partnerland/regio. Deze objectieven zouden vastgelegd moeten worden in een actieplan dat wordt opgevolgd en geëvalueerd. Drie werven op korte en middellange termijn zouden hierbij overwogen kunnen worden:

- **De diplomatieke posten zouden systematisch versterkt kunnen worden met een adviseur “context en risico analyse”**
 - o De oprichting van dergelijk mandaat zou toelaten om in te zetten op vroegtijdige en doorgedreven gezamenlijke analyses per land (of regio) die regelmatig geactualiseerd worden en daardoor kunnen bijdragen aan de *conflict sensitivity* van de Belgische interventies van planning, implementatie, monitoring tot evaluatie. *Conflict sensitivity* wordt een parameter en voorwaarde in alle interventies.
 - o Deze adviseur, die onder de verantwoordelijkheid zou vallen van de Ambassadeur of van het hoofd van de diplomatieke missie, speelt een transversale rol op het terrein tussen de verschillende actoren van diplomatie, ontwikkeling en defensie alsook met BTC, BIO en zou ook in nauw contact staan met Brussel. Ook externe expertise, inclusief van de aanwezige Belgische ngo’s zou ook in rekening gebracht kunnen worden
- **De Adviesraad raadt aan om coördinatiestructuren op te zetten op niveau partnerland/regio in Brussel en op de buitenlandse diplomatieke posten.**
 - o Structuur
 - Op partnerlandniveau in Brussel binnen Buitenlandse Zaken zouden door middel van een coördinerende structuur de transversale directie D0, D1 en B1, D2 DM, de EU vertegenwoordiging alsook BTC en het Kabinet, vertegenwoordigd kunnen zijn, Afhankelijk van het land kunnen daarbij BIO, defensie, justitie en politie aan toe worden gevoegd en bij uitbreiding ook financiën (Wereldbank).
 - Op regionaal niveau zou dit idem kunnen gebeuren met toevoeging van de directeurs van de verschillende diensten

- Een gelijkaardige coördinatie zou kunnen verzekerd worden op partnerlandniveau naar gelang de fysiek aanwezige vertegenwoordiging, alsook de aanwezige adviseur “context en risicoanalyse”
 - Een klankbordgroep van externe experts voor ieder prioritair land (of regio) zou kunnen worden opgericht om informeel kennis uit te wisselen
 - Functie
 - Op korte termijn zouden deze coördinatiestructuren in kunnen staan voor het opvolgen van de situatie en de eventuele aanpassing van aan de gang zijnde interventies
 - Op langere termijn zouden deze structuren in kunnen staan om de *conflict sensitivity* van de Belgische interventies te verhogen en te zoeken naar gemeenschappelijke beleidsobjectieven die de synergie en complementariteit tussen de verschillende actoren vergroot, rekende houdend met de autonomie van elke actor.
 - De coördinatiestructuren zouden beschikken over een permanente budgetlijn die toestaat bijkomende meer specifieke analyses te laten uitvoeren, naast het gebruik van de analyses van de adviseur “context en risicoanalyse”.
 - **De gemeenschappelijke visie zou haar vertaling kunnen krijgen in de nog te ontwikkelen Belgische strategie voor het behalen van de SDGs** (met focus op SDG 16 betreffende vrede en veiligheid en goed bestuur.
22. **De algemene finale doelstelling van een 3D-LO aanpak zou menselijke duurzame ontwikkeling moeten zijn.** Om dat te garanderen is het nodig om bij de operationalisering rekening te houden met
- Het belang van een autonoom budget voor ontwikkelingssamenwerking
 - Het belang van voldoende ontwikkelingssamenwerkingsexpertise binnen de ééngemaakte carrière en dus binnen de diplomatieke vertegenwoordiging in de 14 partnerlanden op de hoogste niveau
 - Het belang van het versterken van de interne capaciteiten binnen DGD over de domeinen vrede en veiligheid en binnen de bestaande en op te zetten coördinatiestructuren
 - Vanuit ontwikkelingssamenwerking zelf blijven inzetten op gevoelige sectoren als politie, justitie en dit in samenwerking met andere relevante actoren.
23. **Institutioneel is er een goede afstemming en taakverdeling** tussen bestaande coördinatie-overleggen (bv. Regio Grote Meren en Sahel), de nog op te richten werkgroep Vrede & Veiligheid binnen de Interdepartementale Commissie voor een Beleidscoherentie ten gunste van Ontwikkeling en het al dan niet integreren of oprichten van de in dit advies voorgestelde structuren.